

Mitt lyriska husapotek

Regn efter fylla

av Bengt Anderberg

*Det regnar mjukt och stilla,
så skönt att inte må illa.
Friska glänser äpplena fram,
handen känns frisk mot trädets stam.
Den som missbrukar sitt liv
får känsla för enkla substantiv.
Fötterna prisar vägens grus,
ögonen havets ljus.
Det som gjorde ont har gått över,
jag har allt jag behöver.*

Det är gott om dikter till alkoholens lov i svensk lyrik ända från Bellman: »Tycker du, att graven är för djup, nå välan, så tag dig då en sup, tag dig se'n dito en, dito, två, dito tre, så dör du nöjdare.» (Fredmans sång n:o 21), 1791. Munterheten slår följe med eftertan- kens kränka blekhet i ömsevis rusig och vemodig långdans genom poesin fram till idag när brännvinet rinner i byarna ur kranarna och var tredje sup är hem- bränd.

Glädjen över att i skrivandets stund vara berusad och samtidigt kunna få ihop vad som påminner om ett mäster- verk går att känna igen i många dikter från vårt sekel. Bengt Anderbergs dikt beskriver lyckan över att inte längre känna suget efter suparna och att vara ren och frisk som den prisade morgo- nen. För den som inte kunde få nog gäl- ler nu: »Jag har allt jag behöver». Den som missbrukar sitt liv får smak för »enkla substantiv».

Han är nu efter många år botad. Och hans möjligheter att med lätt hand kun- na skriva om svåra saker har haft stor betydelse för hans liv. Han har alltid skrivit obesvärat om ämnen som brukar vara besvärliga att handskas med i poe- si. Jag har en gång sagt om honom så (i efterord till hans eget urval i »Nattljus» som kom ut på Bra Lyrik och Bonniers förlag år 1985, där dikten »Regn efter fylla» står):

»Ett 'ja' genomströmmar allt Ander- berg skriver. När jag läser hans dikter ser jag hur småkryp arbetar i en kom- post där allting bryts ner. Det är stora ämnen som avgör vår dag, vår framtid. Överlevandet, människans rättigheter, moralen, vår historia som vi lever obe- kymrade om.

Det 'ja' som ropar i hans dikt fanns för trettiosex år sedan i hans roman

**Bengt
Anderberg**
begrundar sitt
leverne och
sina ord.

FOTO: WEINER LEXIUS/PRESSENS BILD

'Kain' och dess slutord: 'våra krav är oerhörda.' -- -->

Han är en mångsidig författare som tycker om att utmana sina kritiker och har svarat dem: »Visst är jag ytlig! Djup och himlar intresserar mig bara teore- tiskt. Jag har fullt arbete på ytan. Mar- ken, jorden. Jag är glad och ledsen. Cel- lerna jublar samtidigt som mellanrum- men är fulla av sorg.»

Men ytligheten han betonar ska nu inte tas på allvar. Det finns hos honom ett starkt skiftande mönster av ljus och mörker, där man kan se nivåskillnader. »Det bärande i Bengt Anderbergs hela produktion är livsbejakelsen, men det är en bejakelse som inte tränger ut eller skyler över sorgen och smärtan», har Tom Hedlund träffande skrivit. Glädje vid livet brinner med stark eld hos ho- nom. Men det ska inte låta högtravande – som det nog gör i just dessa ord jag skrev. Han har i en dikt själv sagt det både enkelt och ganska stort med livet som adressat: »Bland är man redo att dö för dig.» Han har skrivit kärleksdikter som visar att en orsak till glädjen i hans liv är kärlek:

*Gör mig glad i den mörka natten,
gör mig glad med din blick.*

*Jag vill se hur det glänser i dina ögon,
det är där jag vill vara.*

*Gör mig glad med dina armar och
håret,*

det är det jag vill känna.

*Sorg finns det att bära i riklig mängd,
av glädje inte mer än en liten skäppa.*

*Inte mer än som ryms mellan tummen
och pekfingeret*

när jag tar i ditt öra.

(»Kärleksdikt» i »Nattljus»)

Ja livsglädjen! Glädjen är en kvinna, inte en karl. Vår Herre lyckades bättre med henne, varför? Anderbergs dikter svarar varför det är så. Det är bara att hålla med. Kvinnor startar inga krig.

Mitt lyriska apotek innehåller dikter och prosastycken av honom då jag be- höver bli påmind om att glädjen finns både i böcker och livet, fast förtvivlan överväger när man ser hur lite en män- niska förmår göra för att driva bort ondska, stupiditet, vanans slöhet. Jag smittas av hans glädje som är släkt med ett barns i den hårda vuxenvärlden som styrs av ekonomi, prestationer, status.

Så enkelt livet är!

*Snö och mulet, yxhugg borta vid
gården,*

*en pojke med sin smörgås så liten under
skyn,*

*kråkan på gårdsgården vid skogens
bryn ...*

Var jag stannar finns världen.

(»Februari» i »Nattljus»)

Carl Magnus von Seth